

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Микола АФАНАСЬЄВ

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ, НЕУРЯДОВИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ ТА СУБ'ЄКТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітній рівень другий (магістерський)
Освітня програма «Міжнародні відносини»

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
українська

Завідувач кафедри філософії та політології

Олег КУЗЬ

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри філософії та політології

Протокол № 1 від 25. 08.2020 р.

Розробники:

Кузь О. М., д.філос.н., проф. кафедри філософії та політології

Жеребятнікова І. В., к.соц.н., доц. кафедри філософії та політології

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування» є базовою дисципліною професійного циклу підготовки магістрів із спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Світові глобалізаційні процеси створюють умови для активного формування міжнародних партнерських відносин між державами, політичними й неурядовими організаціями, суб'єктами місцевого самоврядування на різних рівнях співробітництва.

Політичні партії та громадські об'єднання – важливі елементи політичної системи сучасного суспільства. Вони активно впливають на діяльність органів державної влади, економічні та соціальні процеси, міждержавні відносини, виходячи з потреб удосконалення новітньої державності та формування громадянського суспільства. Особливу роль відіграють політичні партії у процесах глибинних системних трансформацій, відборі лідерів, пропаганді нових ідеологічних цінностей тощо. Зростання ролі міжнародних об'єднань політичних партій істотно впливає як на формування внутрішньої політики держав, так і на розвиток й гармонізацію міжнародних відносин в цілому.

Глобальне громадянське суспільство формує нових міжнародних суб'єктів, діяльність яких характеризується полісистемністю в рамках єдиної світової системи. Основними і найбільш впливовими з-поміж них є міжнародні неурядові організації (МНУО), які діють у міжнародному просторі на основі добровільного характеру і є поза державними, тобто не мають прив'язки до конкретної держави, що надає нових тенденцій міжнародним відносинам. Міжнародні організації відіграють значну роль у соціально-політичних процесах сучасного світу й нерідко мають вирішальний голос у врегулюванні міжнародних конфліктів.

Розвиток міжнародних політичних, культурних та інших відносин неможливий сьогодні без тісного співробітництва суб'єктів місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування виступає потужним фактором демократизації суспільного життя, децентралізації управління та необхідною передумовою становлення громадянського суспільства. Важливого значення набуває втілення міжнародних та європейських стандартів у функціонування суб'єктів місцевого самоврядування для забезпечення інтересів місцевого населення, держави і світового співтовариства.

Дослідження міжнародної діяльності політичних партій, аналіз ролі неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування як учасників міжнародного простору є особливо актуальним для українського суспільства, зокрема, у контексті сучасних державотворчих та євроінтеграційних процесів держави.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування» є формування у студентів системи знань та компетентностей щодо особливостей організації, принципів функціонування та ролі міжнародних об'єднань політичних партій як учасників світового політичного простору; дослідження теоретичних та практичних засад діяльності міжнародних неурядових організацій в умовах глобалізації, їх доктрин та функціональних характеристик; визначення специфіки та закономірностей розвитку суб'єктів місцевого самоврядування у сфері міжнародного співробітництва.

У якості *завдань* вивчення дисципліни постають:

- опанування концептуально-методологічних засад функціонування політичних партій як складного соціально-політичного феномену у міжнародному просторі;
- засвоєння ідеологічних основ міжнародної діяльності сучасних політичних партій;
- визначення участі політичних партій України у міжнародних партійних організаціях;

- розуміння механізму взаємодії політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування в системі міжнародних відносин;
- з'ясування головних ознак, структури та типів міжнародних неурядових організацій, їх статусу на міжнародному рівні;
- висвітлення ролі і значення діяльності міжнародних неурядових організацій у механізмі вирішення міжнародних проблем;
- визначення міжнародних та європейських стандартів діяльності суб'єктів місцевого самоврядування;
- аналіз ефективності міжнародного співробітництва суб'єктів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Політологія	Політичний розвиток і політичні системи країн світу
Міжнародні організації	Політична регіоналістика
Теорія та практика місцевого самоврядування	Геополітика і геостратегія
Міжнародні відносини та світова політика	Міжкультурна комунікація

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародної діяльності сучасних політичних партій; орієнтуватися в основних тенденціях та проблемах розвитку міжнародних об'єднань партій як учасників світового політичного простору.	Знати сутність, особливості формування, інституційні та організаційні основи функціонування політичних партій; мати уявлення про ідеологічні засади міжнародної діяльності політичних партій; розумітися на формах участі політичних партій України у міжнародних партійних організаціях.
Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи та результати міждисциплінарних наукових досліджень щодо реалізації взаємодії політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування у сфері міжнародних відносин та світової політики.	Вміти застосовувати отримані знання в політичних дослідженнях, в діяльності органів державної влади та політичних партій; розуміти значення діяльності міжнародних неурядових організацій на національному, регіональному та міжнародному рівнях; знати та визначати напрями міжнародного співробітництва суб'єктів місцевого самоврядування

<p>Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному; оцінювати роль міжнародних неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування у механізмі вирішення міжнародних проблем.</p>	<p>Знати та усвідомлювати вплив діяльності міжнародних неурядових організацій на внутрішню та зовнішню політику держав; аналізувати процес становлення та перспективи розвитку міжнародних неурядових організацій в Україні; розуміти світову практику організації діяльності суб'єктів місцевого самоврядування, визначати міжнародні та європейські стандарти їх діяльності.</p>
--	--

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Міжнародні об'єднання політичних партій як суб'єкти світового політичного простору

Тема 1. Партія як громадсько-політичний інститут

Сутність поняття «політична партія». Різноманітність підходів до трактування сутності політичних партій. Партії як основні суб'єкти політичної діяльності. Відмінність політичних партій від груп інтересів, суспільних організацій, груп тиску та інших об'єднань.

Історія розвитку політичних партій. Походження партій (теорія М. Дюверже). Умови виникнення сучасних партій: історичні, соціальні (соціально-економічні, соціокультурні), політичні. Особливості формування партій у Великій Британії, США, країнах Західної та Східної Європи, Україні.

Роль та місце партій у політичній системі суспільства. Структура політичних партій та способи їх організації. Універсальні ознаки партій. Основні риси сучасних партійних організацій. Інституціоналізація та конституціоналізація політичних партій. Функції політичних партій, їх характеристика. Внутрішні та зовнішні функції політичних партій у суспільстві. Типологія політичних партій. Багатоманітність підходів до класифікації політичних партій. Критерії типологізації політичних партій за різними ознаками.

Сучасне визнання важливості ролі партії у формуванні та діяльності сучасних демократій. Роль партій у здійсненні діалогу між державою та громадянським суспільством: вітчизняний та зарубіжний досвід. Політичні партії, соціальні рухи та суспільні організації.

Тема 2. Основні чинники регламентації міжнародної діяльності політичних партій та партійних систем

Політичні партії як складний соціально-політичний феномен. Організаційні-технологічні засади функціонування політичних партій. Політико-правове регулювання організаційної діяльності політичних партій. Юридичні гарантії функціонування партій. Правова інституціоналізація політичних партій: основні етапи. Способи утворення політичних партій. Методи регулювання правового статусу та порядку діяльності політичних партій. Розвиток міжнародних стандартів регулювання діяльності партій та партійних систем.

Фінансове забезпечення діяльності політичних партій. Джерела фінансування партій. Власні кошти політичних партій (вступні та членські внески, підприємницька діяльність партій тощо). Приватне фінансування партій. Основні системи та види державного фінансування політичних партій. Механізми фінансового контролю діяльності політичних партій. Фінансування політичних партій в країнах Західної Європи, США та Україні.

Сутність партійної системи та її характеристики. Фактори, що визначають конфігурацію партійних систем. Типологія партійних систем, критерії класифікації. Характеристики головних типів ПС. Трансформація західноєвропейських політичних партій

та партійних систем. Тенденції розвитку партій та ПС Центральної та Східної Європи. Особливості становлення та функціонування партійної системи США. Витоки української багатопартійності.

Тема 3. Ідеологічні основи міжнародної діяльності сучасних політичних партій

Партійна ідеологія як базова ознака політичної партії. Поліваріантність ідеологічних основ політичних партій. Структура політичної ідеології та її основні функції.

Характеристика ідейно-політичних сил різного спектра. Лібералізм як ідейно-політична течія. Умови формування та зміст класичних ліберальних доктрин. Особливості неолібералізму. Етапи становлення та сучасний стан ліберального руху в Україні. Консерватизм як ідеологія та форма політичного руху. Передумови виникнення, базові ідеї та принципи консерватизму. Суть сучасного неоконсерватизму. Праві та правочентристські партії в Україні. Ліві та лівоцентристські ідеологічні доктрини. Історичні умови виникнення, генеза і основні ідеї соціалістичної ідеології. Формування, етапи розвитку, ідеологія світового соціал-демократичного руху. Радикальні ідейно-політичні течії. Анархізм: виникнення та соціально-політична спрямованість. Релігійні ідеології, їх світоглядна і соціальна основа, ідеологічна спрямованість. Національні ідеології, їх зв'язок з національними політичними рухами, суперечність прояву у внутрішній і міжнародній політиці.

Концепція «сімей політичних партій», які представляють виразну та окрему ідеологічно-програмну самоідентичність. Сім'я соціал-демократичних партій країн Європейського Союзу. Причини виникнення соціал-демократичних партій в II половині XIX - початку XX століть. Сім'я лівих партій та їхні типи: екологічні партії (зелені), ліво-соціалістичні партії та ліво-ліберальні партії країн Західної та Східної Європи. Сім'я комуністичних партій. Витоки та причини комуністичного руху. Сім'я християнсько-демократичних партій країн Євросоюзу. Основні категорії угруповань ХДП. Сім'я консервативних партій країн Європи та США. Причини виникнення консервативних партій на переломі XIX - XX століть. Етапи становлення консервативних партій. Сім'я ліберальних партій країн Європи та США. Витоки та причини виникнення ліберальних партій. Сім'я праворадикальних партій та їх основні типи.

Особливості ідеологій сучасних українських політичних партій.

Тема 4. Міжнародні об'єднання політичних партій

Інтернаціонали як форма міжнародних об'єднань політичних партій. Історичні інтернаціонали, причини виникнення, основні напрямки діяльності.

Міжнародне товариство робітників – I Інтернаціонал. Організаційна структура I Інтернаціоналу та його роль у координації робітничого руху. Розкол в I Інтернаціоналі та виникнення Анархістського інтернаціоналу. Розпуск I Інтернаціоналу. Утворення II Інтернаціоналу та його головні завдання. Бернський інтернаціонал. Другий з половиною Бернський інтернаціонал. Соціалістичний інтернаціонал як об'єднання двох Бернських інтернаціоналів.

Сучасні інтернаціонали. Соціалістичний інтернаціонал (Франкфурт, 1951). Франкфуртська декларація «Цілі і завдання демократичного соціалізму». Концепція демократичного соціалізму, її сутність та основні складові. Діяльність Інтернаціоналу на сучасному етапі.

Ліберальний інтернаціонал (Оксфорд, 1947). Маніфест лібералів. Християнсько-демократичний Інтернаціонал (1982). Витоки інтернаціоналу – Всесвітній союз християнських демократів (1961). Партії члени Інтернаціоналу. Утворення консервативного інтернаціоналу. Європейський демократичний союз як міжнародне об'єднання консервативних партій (Зальцбург, 1978). Міжнародний демократичний союз (Консервативний інтернаціонал) – Лондон, 1983.

Парламент Європейського Союзу, його партійна структура. Вибори до Європейського парламенту. Європартії, що входять до складу Європейського парламенту.

Участь політичних партій України в міжнародних партійних організаціях.

Змістовий модуль 2. Неурядові організації та суб'єкти місцевого самоврядування у системі сучасних міжнародних відносин

Тема 5. Неурядові організації як активні суб'єкти громадянського суспільства

Неурядові організації (НУО): поняття, сутність та причини виникнення. Місце неурядових організацій в системі інститутів громадянського суспільства. Відмінність громадських організацій і рухів від політичних партій та державних інститутів.

Мета, завдання й організаційне забезпечення НУО. Структура та основні ознаки неурядових організацій. Неурядові організації в Україні: характеристика та різновиди. Класифікація та форми НУО за різними критеріями. Типологія НУО за сферами діяльності: економічні, екологічні, соціальні, правові, культурні, гуманітарні, наукові, спортивні, релігійні тощо.

Механізм адміністративного регулювання та правового забезпечення функціонування неурядових організацій. Спрямованість діяльності та джерела фінансування НУО. Взаємодія та співпраця неурядових організацій зі ЗМІ та бізнесом. Специфіка взаємодії НУО з урядом та державними структурами.

Причини виникнення міжнародних неурядових організацій, основні етапи їх становлення та розвитку. Світовий досвід утворення та діяльності громадських об'єднань. Головні риси та ознаки міжнародної неурядової організації. Поняття, класифікація та види міжнародних НУО. Статус міжнародних неурядових організацій в спеціалізованих установах ООН та інших міжнародних організаціях.

Тема 6. Діяльність міжнародних неурядових організацій та їх місце в системі міжнародних відносин

Порядок створення, компетенція та організаційна структура міжнародних неурядових організацій. Вимоги до міжнародних неурядових організацій, основні завдання та етапи їх розвитку. Спектр функцій міжнародних НУО у міжнародному просторі. Правовий статус МНУО. Вплив діяльності міжнародних неурядових організацій на внутрішню та зовнішню політику держав.

Критерії класифікації та типи сучасних міжнародних неурядових організацій. Основні напрямки діяльності міжнародних НУО та їх характеристика. Участь неурядових організацій у різних сферах міжнародного співробітництва. Значення діяльності міжнародних неурядових організацій на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Всесвітній економічний форум. Історія заснування, головна мета та форми діяльності ВЕФ. Європейський діловий конгрес. Римський клуб: головна мета та основні принципи діяльності. Міжнародний кооперативний альянс. Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ). Історія заснування, основні операції та місії МКЧХ. Структура МКЧХ. Грінпіс: історія та напрямки діяльності. Акції та досягнення Грінпіс в світі. Міжнародна торгова палата. Основні напрями діяльності та членство в Палаті. Міжнародний олімпійський комітет. Історія МОК. Цілі, задачі та функції МОК. Міжнародна організація з міграції: головні цілі й напрямки діяльності МОМ. Історія виникнення МОМ. Діяльність МОМ в Україні. Європейське товариство з вивчення громадської думки та маркетингових досліджень.

Роль міжнародних неурядових організацій у механізмі вирішення міжнародних проблем. МНУО як реалізація взаємодії державних та недержавних суб'єктів міжнародних відносин.

Сучасні тенденції розвитку міжнародних неурядових організацій. Діяльність МНУО як реалізація принципів глобального громадянського суспільства. Процес становлення та перспективи розвитку міжнародних неурядових організацій в Україні.

Тема 7. Інституційні та організаційні основи місцевого самоврядування

Сутність та поняття місцевого самоврядування, його особливості в Україні. Історія становлення та розвитку органів місцевого самоврядування. Основні принципи, структура та функції місцевого самоврядування. Завдання і компетенції місцевого самоврядування та основні повноваження його органів. Місцеве самоврядування як форма самоорганізації населення.

Методи та основні засади системи місцевого самоврядування. Норми та інститути місцевого самоврядування в Україні. Місце місцевого самоврядування в правовій системі держави.

Джерела європейських принципів місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування – перший фундаментальний загальноєвропейським документ з питань місцевого розвитку. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування.

Сутність та особливості суб'єктів місцевого самоврядування, окремі їх категорії, закономірності та тенденції розвитку. Класифікація суб'єктів місцевого самоврядування, обсяг та межі їх функцій та повноважень. Організаційні принципи та методи діяльності суб'єктів місцевого самоврядування. Взаємодія суб'єктів системи місцевого самоврядування. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства.

Форми та методи співвідношення та взаємодії СМС з державною владою: інституційні, правові, інформаційні, матеріально-фінансові тощо. Місцеве самоврядування як засада функціонування демократичного суспільства.

Тема 8. Діяльність суб'єктів місцевого самоврядування у сфері міжнародного співробітництва

Світова практика організації діяльності суб'єктів місцевого самоврядування. Особливості розвитку органів місцевого самоврядування в країнах Західної Європи та США. Різноманітність типів моделей та систем місцевого самоврядування. Англо-американська (англосаксонська) модель. Континентальна модель. Іберійська (змішана) модель. Види організаційно-правових форм місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.

Процеси реформування органів місцевого самоврядування і децентралізація влади в Україні. Вітчизняна модель системи місцевого самоврядування у контексті міжнародного муніципального досвіду. Міжнародні та європейські стандарти місцевого самоврядування: досвід для України. Принципи правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності (автономії) суб'єктів місцевого самоврядування.

Система міжнародних муніципальних організацій. Конгрес місцевих і регіональних влад Європи, його функції та структура. Система вітчизняних муніципальних організацій, особливості їх функцій, повноважень і форм діяльності. Фонд сприяння розвитку місцевого самоврядування в Україні. Транскордонне співробітництво.

Світовий досвід ефективної організації місцевого самоврядування. Європейська стратегія інновацій та «доброго врядування» на місцевому рівні. Всесвітня декларація місцевого самоврядування. Моделі управління на місцях. Агентства регіонального розвитку. Форми міжнародної співпраці у сфері місцевого і регіонального самоврядування. Створення Всесвітньої федерації споріднених міст. Міжнародна Спілка місцевої влади, інші організації та їх діяльність у розвитку міжнародних зв'язків суб'єктів місцевого самоврядування.

Співробітництво органів влади та суб'єктів місцевого самоврядування з європейськими інституціями, міжнародними фінансовими та донорськими організаціями. Оцінка ефективності міжнародного співробітництва суб'єктів місцевого самоврядування та

їх структурних підрозділів. Вплив світових інтеграційних процесів на міжнародну діяльність органів місцевого самоврядування.

Методи навчання і викладання

На лекціях та семінарських заняттях використовуються наступні методи навчання, спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: проблемні лекції, дискусії, презентації, робота в малих групах, тестування, круглі столи, дебати, різнотипні індивідуальні та групові проекти, робота з літературою, індивідуальна дослідницька робота (есе).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

підсумковий / семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль успішності навчання студентів з дисципліни «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною, здійснюється у таких формах: робота на лекційних заняттях; участь у дискусії та обговоренні питань на семінарських заняттях; підготовка доповідей; перевірка есе за заданою тематикою; проведення експрес-опитування; творчого завдання, проведення письмової контрольної роботи та колоквиуму.

Лекції: поточний контроль успішності навчання у формі роботи на лекційних заняттях здійснюється на кожному лекційному занятті, усно. Оцінюється активна робота студентів (max 1 та min 0,1 балів)

Семінарські заняття: поточний контроль успішності навчання здійснюється у формі: участі у дискусії – здійснюється 4 рази за семестр, усно (max 16 та min 1 балів); обговоренні питань семінарських занять – здійснюється 4 рази за семестр, усно (max 4 та min 1 балів); підготовки доповідей у формі презентації – 3 рази за семестр, усно (max 9 та min 1 балів); у формі експрес-опитування – 1 раз за семестр (max 5 та min 1 балів); у формі поточної контрольної роботи (max 10 та min 1 балів).

Самостійна робота: поточний контроль самостійної роботи студентів проявляється у формі написання та захисту есе в усній формі (max 8 та min 1 балів).

Зазначені форми і засоби поточного контролю успішності навчання студентів з навчальної дисципліни «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування» спрямовані на стимулювання систематичної поточної навчальної та самостійної роботи тих, хто навчається, підвищення об'єктивності оцінювання їхніх знань, запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні, виявлення і розвитку їхніх творчих і дослідницьких здібностей. Мінімумом можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 60.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 4 практичних ситуацій (два стереотипних, одне діагностичне та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеної в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мах бал	
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 1. Партія як громадсько-політичний інститут	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	1.1. Політичні партії як складний соціально-політичний феномен 1.2. Історичні етапи становлення політичних партій 1.3. Роль та місце партій у системі міжнародних відносин	участь у дискусії	4

	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Закріплення знань щодо структури політичних партій, способів їх організації та універсальних ознак. Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання.		
Тема 2.	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 2. Основні чинники регламентації міжнародної діяльності політичних партій та партійних систем	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	2.1. Організаційні-технологічні засади міжнародної діяльності політичних партій 2.2. Основні системи та види фінансування політичних партій: міжнародний досвід 2.3. Розвиток міжнародних стандартів регулювання діяльності партій та партійних систем	робота на семінарі;	1
			доповідь, презентація	3
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання тенденцій розвитку та функціонування політичних партій у міжнародному просторі. Підготовка презентації		
Тема 3.	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 3. Ідеологічні основи міжнародної діяльності сучасних політичних партій	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	3.1. Партійна ідеологія як базова ознака політичної партії 3.2. Характеристика ідейно-політичних сил різного спектра у міжнародній політиці 3.3. Концепція «сімей політичних партій»: прояв у міжнародній сфері	участь у дискусії;	4
			доповідь, презентація	3
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання поліваріантності ідеологічних основ політичних партій. Підготовка до експрес-опитування		
Т	Аудиторна робота			

	Лекція	Тема 4. Міжнародні об'єднання політичних партій	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	4.1. Інтернаціонали як форма міжнародних об'єднань політичних партій. 4.2. Парламент Європейського Союзу, його партійна структура. 4.3. Участь політичних партій України в міжнародних партійних організаціях.	робота на семінарі; експрес-опитування	1 5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання міжнародної діяльності сучасних українських політичних партій		
	Аудиторна робота			
Тема 5.	Лекція	Тема 5. Неурядові організації як активні суб'єкти громадянського суспільства	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	5.1. Місце неурядових організацій в системі інститутів громадянського суспільства. 5.2. Принципи діяльності та форми неурядових організацій. 5.3. Головні риси та ознаки міжнародної неурядової організації.	участь у дискусії	4
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Закріплення знань щодо причин виникнення міжнародних неурядових організацій, основних етапів їх становлення та розвитку. Підготовка презентації		
	Самостійна робота			
	Аудиторна робота			
Тема 6.	Лекція	Тема 6. Діяльність міжнародних неурядових організацій та їх місце в системі міжнародних відносин	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	6.1. Порядок створення, компетенція та структура міжнародних неурядових організацій. 6.2. Участь неурядових організацій у різних сферах міжнародного співробітництва. 6.3. Роль міжнародних неурядових організацій у механізмі вирішення міжнародних проблем.	робота на семінарі; доповідь, презентація	1 3

	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання значення діяльності міжнародних неурядових організацій на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Підготовка до захисту есе		
Тема 7.		Аудиторна робота		
	Лекція	Тема 7. Інституційні та організаційні основи місцевого самоврядування	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	7.1. Сутність та поняття місцевого самоврядування, його особливості в Україні. 7.2. Джерела міжнародних принципів місцевого самоврядування. 7.2. Класифікація суб'єктів місцевого самоврядування, їх функції та повноваження.	участь у дискусії;	4
			захист есе	8
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Засвоєння знань щодо взаємодії суб'єктів місцевого самоврядування з різними міжнародними інституціями.		
Тема 8.		Аудиторна робота		
	Лекція	Тема 8. Діяльність суб'єктів місцевого самоврядування у сфері міжнародного співробітництва	робота на лекції	1
	Семінарське заняття	8.1. Різноманітність типів моделей та систем місцевого самоврядування. 8.2. Міжнародні та європейські стандарти місцевого самоврядування: досвід для України. 8.3. Міжнародне співробітництво суб'єктів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів.	робота на семінарі;	1
			контрольна робота	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка до контрольної роботи з тем 1-8		
	Іспит			40

Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 1–2. – Ст. 95.
3. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р. № 2365-III // Відомості Верховної Ради України [ВВР], 2001 р. – № 23. – С. 118, зі змінами, внесеними згідно з Законами включно від 06.10.2016 р. № 1666-VIII.
4. Алексеева Т.І. Міжнародні організації : навчальний посібник / Т. І. Алексеева ; Харківський національний економічний ун-т. – Х.: ХНЕУ, 2006. – 200 с.
5. Євтушенко О. Н. Місцеве самоврядування в Україні : теорія та практика становлення : навч. посіб./ О. Н. Євтушенко, Т. В. Лушагіна. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – 327 с.
6. Камінська Н. В. Місцеве самоврядування : теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз : навч. посіб. / Н. В. Камінська. – Київ : КНТ, 2010. – 232 с.
7. Міжнародні неурядові організації : навчальний посібник / За заг. ред. В. В. Балабіна.– К. : Інфодрук, 2008.– 118 с.
8. Обушний М. Партологія: Навчальний посібник / М. Обушний, М. Примуш, Ю. Шведа / За ред.. М. І. Обушного. – К.: Арістей, 2006. – 432 с.
9. Примуш М. Політичні партії: історія та теорія. Навчальний посібник / М. Примуш. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 416 с.

Додаткова

10. Закон України «Про ратифікацію Європейської Хартії місцевого самоврядування» від 15.07.1997 р. № 452/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 38. – Ст. 249.
11. Камінська Н. В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна : [монографія] / Н. В. Камінська. – Київ, 2012. – 413 с.
12. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад : монографія / І. Л. Сазонець, О. І. Алейнікова [та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. н., проф. І. Л. Сазонця. – Рівне : Волин. береги, 2017. – 216 с.
14. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. Посібник / Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 250 с.
15. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем: Навч. посібник / Ю. Шведа. – Львів: Тріада плюс, 2004. – 528 с.
16. Шуміло О. М. Роль неурядових організацій у становленні та розвитку правозахисного руху : навч. посіб. / О. М. Шуміло, Н. Ю. Кравчук. – Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. – 227 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

17. Європейський союз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.europarl.eu.int>
18. Міжнародний комітет Червоного Хреста : офіційний сайт. URL : <https://redcross.org.ua/ru/>.
19. Офіційний сайт світової організації «Об'єднані міста та органи місцевого самоврядування» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cities-local-governments.org/index.asp>
20. Офіційний сайт Ради європейських муніципалітетів та регіонів (CEMR) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccre.org>
21. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7121>